

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

18. červen 2018

NOVINKY

Vyšla kniha o Josefu Portmanovi

Publikace *Josef Portman, knihtiskař litomyšlský* byla představena veřejnosti 2. června 2018 o muzejní noci v Portmoneu – Museu Josefa Váchala. Autorkou knihy je Hana Klimešová, grafickou úpravu provedl Tomáš Pakosta. Své zkušenosti s tiskem štočků z Portmanovy sbírky sepsal také Lukáš Tůma, který je digitalizoval. Jedná se o druhé opravené a doplněné vydání publikace z roku 2008, která byla vydaná v tak malém nákladu, že byla během pěti měsíců vyprodaná.

Autorka vzdává hold litomyšlskému tiskaři, sběrateli a bibliofilovi Josefu Portmanovi (1893–1968), který tvořil knihy doslova po písmenkách a dokázal získat pro spolupráci i významné umělce své doby – Josefa Čapka, Jana Zrzavého, Václava Špálu, Miladu Marešovou, Jana Konůpka, Františka Bílka a další. Neméně zajímaví byli autoři textů, které si vybíral. Publikace představuje kontakty Portmana s umělci, ale i jeho soukromý život.

Knihu vydalo Regionální muzeum v Litomyšli za finančního přispění Města Litomyšle a je k zakoupení v Portmoneu, hlavní budově muzea, informačním centru a v litomyšlských knihkupectvích.

Josef Portman
knihtiskař
litomyšlský

Hana Klimešová

(Hana Klimešová)

Prázdninové malování

červenec až srpen 2018

Léto, čas dovolených, výletů, cestování za zajímavými zážitky a výstavami, začíná. Pro zpestření prohlídek našich muzejních výstav a stálých expozic jsme pro malé návštěvníky připravili prázdninové malování na obličej. Ve foyer muzea bude naše výtvarnice malovat dětem na obličej masky zvířátek, pohádkových postav apod. Akce je určena všem dětem, které si chtějí ozdobit svůj obličej a nemusí ani navštívit naše výstavy. Cena za malování bude stanovena vždy dle náročnosti malovaného obrázku. Změna programu vyhrazena. Těšíme se na Vás.

Termíny:

červenec

Středy: 4. 7., 11. 7. a 25. 7.

Neděle: 8. 7., 15. 7. a 29. 7.

srpen

Středy: 8. 8., 15. 8. a 22. 8.

Neděle: 12. 8, 19. 8 a 26. 8.

Vždy v 10–12 a 13–16 hodin!

(Renata Kmošková)

Výstava

Za oknem mrazilo srpnové slunce... Rok 1968 v Litomyšli a dobový životní styl

3. červen – 30. září

První část výstavy představí období pražského jara a jeho násilné ukončení invazí armád států Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Ukáže především unikátní snímky místních fotografů Milana Dvořáka, Josefa Kutý a Miroslava Škrdly, kteří zachytili dobovou společenskou atmosféru i vojenskou techniku projíždějící městem. Její součástí bude i desetiminutový filmový snímek Zdeňka Chlebouna, který zachycuje situaci ve městě v několika následujících dnech po invazi.

Druhá část výstavy je věnována životnímu stylu 60. let. V pohodlí obývacího pokoje, obklopeni dobovým designem, se můžete přenést do srpna roku 1968. Nebo si jen, bez ohledu na politické události, zavzpomínat na „zlatá šedesátá“.

Výstava se koná pod záštitou Romana Líška, prvního náměstka hejtmana Pardubického kraje, který připomněl: „Rok 1968 patří k mezním událostem našich moderních dějin. Vstup okupačních vojsk, který byl aktem jednostranného násilí, jež poznamenalo naši zemi na dlouhá desetiletí, musí být trvalou součástí naší historické paměti.“

(Martin Bošík, Miluše Vopařilová, Renata Kmošková)

Výstava v Rodném bytě Bedřicha Smetany

Ema Destinnová

14. červen – 8. červenec

K 140. výročí narození české pěvkyně světového věhlasu Emy Destinnové připravila Opera Národního divadla výstavu připomínající její život a obdivuhodnou uměleckou dráhu. Výstava prezentuje unikátní obrazové a tiskové materiály ze soukromé sbírky vedoucího odboru výroby kostýmů ND Aleše Frýby. Spoluautorem je dramaturg Opery ND Beno Blachut.

Premiéra výstavy se uskutečnila na jaře letošního roku v Historické budově Národního divadla v Praze. V době konání Národního festivalu Smetanova Litomyšl bude mít veřejnost mimořádnou možnost shlédnout výstavu v prostorách Rodného bytu Bedřicha Smetany. Litomyšlské repríza se uskuteční ve spolupráci Opery Národního divadla, Smetanovy Litomyšle, o.p.s. a Regionálního muzea v Litomyšli.

V sobotu 23. června v 11 hodin proběhne v Zámecké jízdárně v Litomyšli festivalový koncert ZAHŘADA SRDCE (nazvaný dle sbírky písní Emy Destinnové), na němž vystoupí představitelka filmové „Božské Emy“ Božidara Turzonovová a mužské pěvecké okteto Danubius Octet Singers z Bratislavy. Po skončení koncertu se **ve 13 hodin** uskuteční před Rodným bytem Bedřicha Smetany neformální společenské setkání věnované probíhající výstavě a osobnosti Emy Destinnové.

(René Klimeš)

Festivalový Rodný byt Bedřicha Smetany

14. červen – 7. červenec 2018

Návštěvníci koncertů Národního operního festivalu Smetanova Litomyšl, které se odehrávají na nádvoří litomyšlského zámku, mají i letos možnost navštívit Rodný byt Bedřicha Smetany v zámeckém pivovaru.

Připravena je klasická prohlídka expozice, výstava Ema Destinová a doprovodný program *Muzicírování s Bedříškem*. A jak můžete muzicírovat? Přímo v bytě slavného skladatele si můžete zahrát na dobové vídeňské křídlo Gebrüder Stingl vyrobené kolem roku 1903 v černé lihové povrchové úpravě.

Rodný byt bude otevřen vždy hodinu před zahájením představení a o přestávkách za jednotné snížené vstupné 20 Kč.

(Renata Kmošková)

Výstava

Dioramata, stroječky, hračky...

4. květen – 16. září

Zveme Vás na poutavou výstavu do detailu propracovaných dioramat, dobových stroječků a hraček tematicky zaměřených na naše národní „osmičky“ – události let 1918, 1938 a 1948. Výstava se uskuteční ve spolupráci s Michalem Widentským (Muzeum technických hraček).

Autor výstavy se pokusí pomocí historických předmětů a dioramat přiblížit dnešním lidem období první poloviny 20. století. Jeho cílem je připomenout významné osobnosti a hnutí podílející se na budování Československa hned po jeho vzniku (prezident T. G. Masaryk, sokolské a skautské hnutí).

Výstava představí i nápadité a kvalitní mechanické hračky našich předků. K nejzajímavějším exponátům bude patřit například unikátní historická hračka vyrobená podle limuzíny Škoda Hispano-Suiza, kterou T. G. Masaryk obdržel 10. května 1926. Dále **historické diorama „T. G. Masaryk v Lánech – květen 1926“** či **„Železnice skalního města HUSCH-Märklin 1936“**. Jedná se o jedinečné elektrifikované dobové kolejiště složené výhradně z plechových hraček litvínovské firmy HUSCH (nejvýznamnější československá firma vyrábějící hračky v letech 1925–1938) a německé firmy Märklin.

Zajímavostí bude i diorama **„Litomyšl město budoucnosti 1910“**. Je věnováno nejenom vizionářům z Litomyšle se skálopevnou vírou v neomezené možnosti vědy a techniky, ale i našemu neznámějšímu průkopníkovi letectví, aviatikovi Janu Kašparovi.

(René Klimeš)

Výstava v Portmoneu

Mystika v horách a dřevě ukrytá

24. březen – 28. říjen

Výstavu fotografa Rostislava Bartoně a sochaře Jiřího Janočka propojuje mystika, která se v jejich dílech nezdědka objevuje. Vystavené sochařské objekty vytvářel autor přímo pro Portmoneum. Nechal se inspirovat místem, ale i Váchalovou tvorbou. Josef Portman se u příležitosti letošního připomenutí padesáti let od úmrtí konečně dočká čerta, kterého si tak přál mít do svého výklenku od Josefa Váchala. Atmosféru dokreslí nejen fotografie Šumavy, ale i Orlických hor, odkud pochází Rostislav Bartoň.

Program pro veřejnost

Oblé řezání v Portmoneu

Na zahradě v Portmoneu vznikají před očima návštěvníků dvě dřevěné plastiky.

Řezbář Jiří Janočko tvoří z kmene borovice sochu s názvem „Ducis“ určenou pro Váchalovo muzeum a z kmene třešně „Sakurovou duši“. Druhý kmen pochází z ulice 9. května a v podobě plastiky by se na podzim 2018 měl symbolicky vrátit na původní místo.

Přijďte se do Portmonea na proces tvoření nejen podívat, ale také si vyzkoušet, jaké to je, vyřezávat ze dřeva. Nebojte se, k dispozici bude i zkušební dřevo, nejen to na sochy!

Termíny: 13.–15. července, 27.–29. července, 17.–19. srpna, 14.–19. září 2018.

(Hana Klimešová)

Letní dětská herna

24. duben – 30. září

Hola, hola! Léto plné her a koupání opět volá! A zavolalo i na nás, a tak jsme pro Vás letošní dětskou hernu v Regionálním muzeu naladili prázdninově. Nebudou chybět oblíbené hrací koutky a tvoření pro kluky i holky, ale také k létu patřící „vodní radovánky“. Můžete si však přijít nejen pohrát, ale i nahlédnout do historie litomyšlské plovárny na malé výstavě *Přijďte si zaplavat*. Dozvíte se, kde se na konci 19. století Litomyšlané koupali a také zajímavý příběh vzniku současné plovárny. K vidění budou dobové fotografie, malá ukázka plavkové módy a další zajímavosti.

(Renata Kmošková)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Nová expozice RML je otevřena od července 2014 – více zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

 Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Lektorovaný program

Udělej si vlastní sgrafito!

Unikátní projekt Regionálního muzea v Litomyšli a Městské galerie Litomyšl, při kterém si účastníci kurzu mohou vyrobit vlastní renesanční sgrafito. Vhodné pro školy, širokou veřejnost i jako dárek (zážitkový poukaz). Více zde:
<http://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pro-verejnost.html> (veřejnost)
<http://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pro-skoly.html> (školy)

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli od roku 2016 nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde:
<http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

3. duben – 8. červenec, Vlastivědné muzeum Jesenicka

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2018-04-03>

Zmatené peníze

28. červen – 30. září, Městské muzeum Nové Město nad Metují

Interaktivní numizmatická výstava o zmatcích ve financích států zapojených do první světové války s bohatým doprovodným programem – více zde:

<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/zmatene-penize-2017-09-13>

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice v Pardubickém kraji – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

VÝSTAVA V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU

Litomyšl – hlavní město současné české architektury

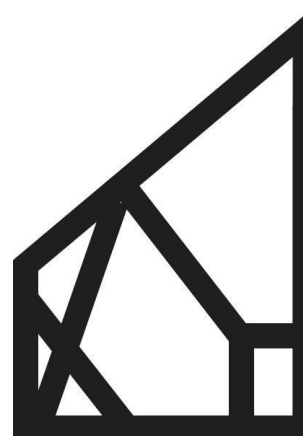
6. duben – 21. říjen, Národní technické muzeum

Reprezentativní výstava Davida Vávry a Petra Volfa s názvem „Litomyšl – hlavní město současné české architektury“ představující Litomyšl jako jedno z klíčových center soudobé české architektury, je k vidění v Národním technickém muzeu v Praze na Letné. Výstavu najdete v tzv. Malé galerii u expozice Architektury, stavitelství a designu.

Výstava měla svoji premiéru v roce 2016 v Regionálním muzeu v Litomyšli – v rámci ArchiMyšle – oslavy Světového dne architektury. „Výstava je navržena jednoduše, aby se mohla rychle přemísťovat na další místa,“ vysvětluje architekt výstavy David Vávra a dodává: „Po konzultaci s Petrem Volfem jsme ji rozdělili na tři témata: Veřejný prostor, Rekonstrukce a Novostavby.“

Součástí výstavy jsou mj. architektonické modely, sekce „Z šuplíku do šuplíku“, tedy představení připravovaných projektů a také promítání krátkého dokumentu Davida Vávry s názvem „V Litomyšli neměníme směr, jen občas střídáme starosty“, který v expozici Architektury Národního technického muzea zůstane i po ukončení výstavy. K dispozici je rovněž nový katalog výstavy.

Výstavu pořádá Národní technické muzeum, město Litomyšl a Regionální muzeum v Litomyšli. Záštitu výstavy v Praze převzal hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

(René Klimeš)

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Prohlídky *mimo otevírací dobu* je možné objednat pro skupiny minimálně 10 osob na tel. 461 615 287 nebo 461 616 723 (přímá linka do Rodného bytu – jen v otevírací době) nebo na info@rml.cz.

Otevírací doba – Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Prohlídky *mimo otevírací dobu* je možné objednat pro skupiny minimálně 10 osob na tel. 461 615 821 nebo 734 541 323 nebo na klimesova@rml.cz.

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany není bezbariérový (několik schodů), přístupný je pouze s vlastním asistentem.

Portmoneum není přístupné pro vozíčkáře.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Dioramata, stroječky, hračky... / Destinnová – Mgr. René Klimeš, 739 031 849, klimes@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Zmatené peníze / Retrogaming – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Za oknem mrazilo srpnové slunce / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, bostik@rml.cz

Lektorované programy – Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz

Udělej si vlastní sgrafito! – Mgr. Hana Klimešová, klimesova@rml.cz (pro školy Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz)

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele: Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!